

pres-klipping • press-clipping

(Osnovano 1952. godine)

JUGOSLOVENSKA NOVINSKA
AGENCIJA DOKUMENTACIJE
NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEĆE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISEBeograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
Tel. 621-578 — Žiro račun — Current Account: 60801-601-3269.Isečak iz lista
Newspaper cuttingNARODNI LIST
ZADAR

17. XII. 1967

FILATELIJA UREĐUJE: ANTE MURN

Lovrenc Košir - idejni
tvorac marke

Ime Engleza Rowlanda Hilla ušlo je u povijest filatelije 1840, kada je britanski parlament — na Hillov prijedlog iz godine 1838. — odobrio naplaćivanje usluga s poštanskom markom za sva pisma.

Sljedeći povijesni trenutak bila je pojava prve poštanske marke tzv. «crnog Pennya» s likom kraljice Viktorije. Datum puštanja u promet bio je 6. svibnja 1840.

Tu zapravo počinje tragični nesporazum ondašnje austro-ugarske birokracije, jer je samosvjesno odbila prijedlog Lovrenca Košira, pomoćnog knjigovođe kod Državnog računovodstva u Zagrebu, da se reformira poštanska služba i uvede obavezno lijepljenje maraka na pisma.

Čudno je i to, da Koširu nisu htjeli priznati primat ni kasnije, da za takav prijedlog nikada nije dobio nagradu u novcu ni bolji položaj. Tek 1858. dobio je odlikovanje Franje Josipa, ali to nikada nije moglo izbrisati nemar birokracije i preotimanje primata tvorca poštanske marke.

Novije vrijeme samo je potvrdilo ono što Koširovo nije htjelo: predloženi su prijedlozi i molbe koje je Košir upućivao visokim instancama i osobito caru, pa više nema dileme da je Lovrenc Košir pune dvije godine prije Hilla dao prijedlog za prvu poštansku marku.

Njegov lik nalazi se na poštarskim markama Jugoslavije, na nizu od 4 marke i avionskoj marki (br. 426—430) koje su izišle godine 1948.

Avionska marka od 15 din. (boje jorgovana i naklade od 200.000 komada) postoji sa privjeskom i bez njega. Na privjesku je tekst na našem i francuskom jeziku: U spomen Lovrenca Košira idejnog tvorca prve poštanske marke u 1836. god., rođenog 23. VII 1804. god. u Sp. Luži, NR Slovenija — Jugoslavija.

Na marki je, u lijevom gornjem kutu, portret Košira, u desnom gornjem kutu avion u letu, a u sredini marke njegova rodna kuća u planinskom pejzažu.

Umjetnost i brodovi iz Italije

Četvrti po redu niz talijanske umjetnosti (I. — 1974. II. — 1975. III. — 1976.) izšao je u paru s dvije marke od po 120 lira (Zg. 1309—10), a prikazuje radove autora iz XV. odnosno XVI. st.: Andrea DELITIO predstavljajući alegorijskom freskom »Pravda«, Giuseppe ARCIMBOLDI (1527—1539) alegorijom »Zima« (Beč, Hist. muzej). Ovaj slikar je svakako izuzetna pojava svoga vremena; figure radi od cvijeća, grana voća ili povrća, a glasovitu sliku Bibliotekar napravio je od knjiga! Nadrealista iz XVI. st.!

Premda je Italija pomorska zemlja, i premda ima tradiciju u gradnji brodova, to se ne može vidjeti iz njenih maraka (i nama za utjehu). Uopće su rijetke marke s brodovima, a ovogodišnji niz od 4 marke prvi je niz posvećen isključivo brodovima. Marke su od po 170 lira (Zv. 1311—14) i prikazuju talijanske brodove XIX. i XX. st.: jedrenjak-parobrod »Fernando primo«, jedrenjak-parobrod »Caracciola«, putnički parobrod »Saturnia« i ratni brod — raketaš »Sparviero«.

500.000 maraka s pogreškom!

Zadnji put, u prilogu koji je govorio o novim markama koje su izišle za Dan Republike — autoportreti, napisao sam da će biti ružne ako se dogodi ono što se nalazi na prospektu tih maraka: marka od 8,00 din. imala je krivo ispisano prezime makedonskog slikara MARTINOSKOG, a to se sada našlo i na markama (umjesto Martinoski stoji MARTINOVSKI!).

Marka br. 1230 iz 1969. ima pravilan natpis, ali u našem dičnom Katalogu stoji ipak, za svaku sigurnost, krivo prezime! Eto, to se zove pošao, to je — kako bi se reklo — dostojno reprezentiranje naše umjetnosti u svijetu! A da će zbog toga netko odgovarati ili se zacrvljenjeti — bez brige.